

Õiguskantsler

Kristina Kallas
Haridus- ja Teadusministeerium
hm@hm.ee

Teie nr

Meie 26.02.2024 nr 6-10/240304/2401222

Erialastipendiumi taotlemise kord

Lugupeetud haridus- ja teadusminister

Pöördun Teie poole selgituste saamiseks, et hinnata haridus- ja teadusministri 16.08.2019 [määruse nr 37 „Üliõpilaste riiklike stipendiumite liigid, suurused ning nende määramise üldtingimused ja kord“ § 2 lõike 2](#) kooskõla seaduse ja põhiseadusega. Määruse § 2 lõike 2 kohaselt on õppeasutusel ja Haridus- ja Noorteametil õigus kehtestada stipendiumide taotluste esitamise täpne aeg ja viis.

Määrus nr 37 on kehtestatud [kõrgharidusseaduse § 15 lg 4](#) alusel. Riigikogu on kohustanud ministrit määrusega kehtestama üliõpilaste riiklike stipendiumide liikide, suuruste ja määramise üldtingimuste kõrval ka stipendiumide määramise korra. Määramise kord võib hõlmata muu hulgas stipendiumi taotlemise korda ehk viisi, kuidas taotlust esitada.

[Haldusmenetluse seaduse \(HMS\) § 14 lõike 1](#) kohaselt võib avalduse (taotluse) esitada vabas vormis, kui seadusega või selle alusel ei ole ette nähtud kohustuslikku vormi. Seega on üldjuhul taotleja otsustada, kuidas taotlust esitada, näiteks e-kirjana või ka suuliselt. Taotleja õigust võib piirata seaduse või selle alusel antud õigusaktiga. Ei kõrgharidusseaduse ega haridus- ja teadusministri määrus nr 37 näe stipendiumi taotlemisel ette kohustuslikku vormi. Kuna määruse § 2 lõike 2 kohaselt on õppeasutusel ja Haridus- ja Noorteametil õigus kehtestada stipendiumide taotluste esitamise viis, võib tekkida olukord, kus taotluse vastuvõtjaks olev asutus piirab määruse nr 37 alusel üliõpilase õigust esitada taotlust enda valitud viisil (vt [õiguskantsleri 02.02.2024 seisukoht „Erialastipendiumi taotlemine“](#)).

Haldusorgan, keda on volitatud määrust andma, võib määruse andmise teisele haldusorganile edasi volitada ainult juhul, kui see võimalus on volitusnormis ette nähtud ([HMS § 91 lg 1](#)). Kõrgharidusseadusega ei ole ministrile antud õigust volitada õppeasutust või Haridus- ja Noorteametit stipendiumi taotluse korra, sh taotluse vormi kehtestamist. Minister peab määruse kehtestamisel lähtuma volitusnormi piiridest (vt ka [Riigikohtu üldkogu 17.05.2021 otsuse nr 3-18-1432 p 35](#) ja [Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 23.02.23 otsus nr 5-2-11 p 13](#)).

Palun selgitage, kuidas on Teie hinnangul määruse nr 37 § 2 lõige 2 osas, millega volitatakse õppeasutust ja Haridus- ja Noorteametit kehtestama stipendiumide taotluste esitamise täpset aega ja viisi, kooskõlas seadusega ehk milline on edasivolitamise õiguslik alus. Kui Teie hinnangul

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

kooskõla ja õiguslik alus puudub, andke palun teada, kuidas ja millal vastuolu lahendate. Ootan Teie vastust 22. märtsiks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Atko-Madis Tammar 693 8432
Atko-Madis.Tammar@oiguskantsler.ee